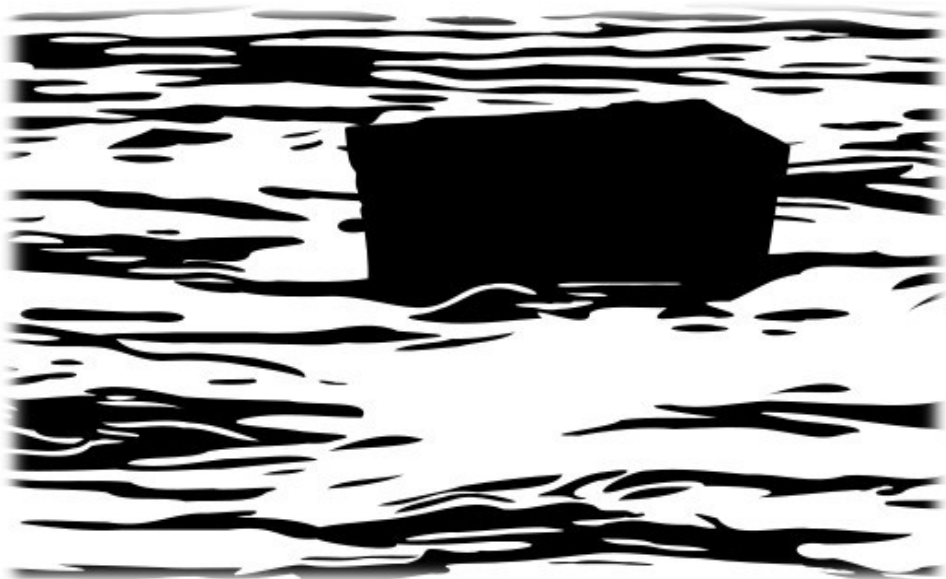

Eventyr For Alle

Havmannens sønn

Regine Normann

Havmannens sønn

Det var en gang en fattig legdsjente som giftet seg med en fremmedkar som kom rekende til bygden, og flyttet med ham til en bratt holme langt fra land. Der hadde han en jordhytte, og der hadde han naust og båtstø.

Det fantes ikke andre mennesker på holmen enn de to. Men jenten var blidlynt og trallet og sang, og syntes hun hadde fryd og herrens glade dager i det nye hjemmet sitt. Mannen var både vakker og lett å omgås; og en hærskares mangfoldighet av alle slags fugler hadde hun til selskap når han dro fra henne på fiske, og mange ganger ble borte både to og flere dager uten at hun fikk rede på hvor han reiste.

Men fugl har flyttehug i blodet. Og da sommeren led, lettet flere og flere på vingene og strøk sydover, og det ble stusseligere og stusseligere ute på holmen for hver skare som dro.

Før året var omme, lå det en vakker liten gutt i vuggen og sparket og lo mot henne. Han hadde ikke vinger som flyttefuglene, og ham fikk hun da beholde både sommer og vinter; og tiden ville aldri falle henne lang mere når hun satt alene med ham og mannen var borte på fiske.

Da gutten var årsgammel, sa mannen en dag de satt nede ved båtstøen, at han måtte reise, og at det var uvisst når han kom tilbake.

Men hun trengte ikke bekymre seg for hva hun og gutten skulle leve av mens han var borte. Havet skulle bringe det, bare hun selv ville være tro mot ham og bære ham i tankene både tidlig og sent.

Hun brast i gråt og tigget og bad at han ikke måtte forlate henne. Og hvordan skulle det gå om barnet ble sykt!? Ikke et

menneske hadde hun å sende etter hjelp. Og han måtte da huske på, han som var far, at holmen lå milevidt fra land.

Han sa henne ikke imot. Tok bare konen og barnet inn til seg i et siste farvel, sprang i båten og skjøv fra land.

Hun satt igjen på fjæren og stirret etter ham til båten ble usynlig for øyet inne i glansen av kveldssolen. Så tok hun gutten på armen og bar ham inn i jordhytten og stengte døren med lås og slå.

Neste morgen, da hun kom ned til naustet, var det drevet i land en jernbeslått kiste. Den var full av de deiligste klær til henne og gutten; og da hun pakket dem ut så hun at klærne hadde farge som havet når det lå speilblankt og fanget glød fra kveldssolen. Og bare hun rørte ved dem, skiftet de i blått og gull og purpur.

Hver dag skyllet havet en gave på land. Snart var det et dyrebart smykke, snart en kostelig gjenstand til å stase opp i jordhytten med. Mat brakte det, og kurver fulle av de deiligste frukter, og en overflod av leker til den lille gutten.

Likevel ble tiden lang for henne som gikk der og stullet med barnet, mens hjertet blødde av lengsel etter ham som sendte henne all herligheten.

En natt et par år etter at mannen var reist fra henne, ble det et slikt forferdelig vær med storm og høy sjø.

Hun steg frem av sengen, skjøv lukene fra vinduet og stod og stirret på havet som brøt mot holmen så skumsprøyten stod himmelhøyt. Tenk om han hun var glad i var ute i dette fryktelige været på tur mot hjemmet! Båten ville knuses i smadder straks han nærmet seg land, og ikke én var det til å rekke ham en hjelpende hånd.

Fort tok hun på seg uværsklærne, dyttet teppet vel om gutten så han ikke skulle fryse mens hun var borte, og smøg

seg ut av jordhytten. Vinden slet og rev i henne, og det var med møye og stort besvær at hun krokrygget klarte å kave seg ned til båtstøen.

Men øyet nådde ikke annet enn opprørt hav hvor hun vendte seg, og verken båt eller skip var å se.

Øverst i flomålet tett ved der hun stod, lå en værslått havhest og flakset med den ene vingen. Den andre hang brukket og slepte i sanden.

Varlig tok hun om den med begge hendene og bar den tunge fuglen opp til jordhytten. Den hverken hugget eller freste, men lå dørgende stille og stirret på henne med raske blunk over de blåsvarte øynene mens hun stelte om den såre vingen, og med lett hånd sopte den våte sanden av fjærhammen.

Siden la hun havhesten ved fotenden av sengen så den skulle få det mykt og varmt, smøg klærne av seg og krøp til køys.

Hun sovnet fort og drømte at døren gikk opp, og inn kom mannen hennes kledd i en fotsid kåpe av havblå fløyel og med gullkrone på hodet.

Han steg frem til sengen der hun lå, og strøk med var hånd over guttens hår og over fuglens pjuskete fjær. Men henne rørte han ikke. Hun våknet av at det knakk i dørklinken, og fór frem av sengen.

Men døren var stengt med slå på innsiden, slik hun selv hadde gjort det før hun la seg. Da først sanset hun at det bare var en drømmeskikkelse av mannen sin hun hadde sett, og ikke ham selv iført kjøtt og blod.

Den knekte vingen grodde fort. Men havhesten, som ellers er den skyeste av alle fugler og nesten ikke til å komme nær for levende mennesker, tedde seg tam som en høne og fulgte gutten hvor han gikk og stod.

Og det som underligere var opplevde hun en dag hun så gutten og fuglen sitte og prate sammen. En flokk andre fugler hadde sanket seg om de to, og skvatret og snadret så det hørtes over hele holmen.

Moren unte ham gjerne den gleden å ha fuglene til lekekamerater. De ville han ikke vondt; og selv fikk hun mere ro til å tenke på ham hun dagstøtt lengtet etter å være sammen med. Kom han ikke nå snart, forgikk hun av lengsel etter ham.

Men da hun en dag i kveldingen kom ned til båtstøen og fikk se gutten sin ridende på havhesten ute på brådypet, ble hun til de grader skremt.

Hun ropte ham i land og rystet ham ublidt.

«Du kunne druknet, din viltre fant», skjente hun, «og hva vil du så jeg skal si til far din når han kommer og spør hvorfor jeg ikke har passet bedre på deg?»

«Å, far vet at jeg rir på hesten hans, han har selv lært meg det. Og i morgen får jeg kanskje min egen hest og får bli med far til slottet hans. Der er det vakkert, sier far; og jeg skal bli konge når jeg blir stor, og far skal gi meg makt til å skape meg om til fugl og til fisk.»

«Hva er det du prater om?» spurte moren. «Har far din et slott, og er havhesten blitt til ridehest nå?»

Du er blitt rent tullete du, kjære, vesle krypen min, av å leke med de galne flyttfuglene som farer fra sted til sted og snadrer om alt og ingenting. Kom nå og bli med moren din, og gjør meg ikke oftere den sorg å ri ut på havdypet på den fæle fuglen. Fys, jeg vil ikke se den mere.»

Hun grep en sten og hev etter havhesten, tok gutten med seg og la ham tidlig og gav ham mat på sengen. Det var greit at heretter fikk hun ta seg mere av barnet og ikke støtt gå og tenke på far hans.

Da hun åpnet døren neste morgen, satt det ikke en, men to havhester på trammen.

Straks husket hun på det gutten hadde sagt om ridehesten faren skulle sende ham, og tok og jaget fuglene vekk med sopelimen. De fløy og satte seg på brattberget straks bortenom jordhytten og skrek av glede da gutten viste seg i døråpningen.

Han svarte dem med et skarpt, fremmed skrik moren aldri hadde hørt av hans munn før. Men bort til dem slapp han ikke. Moren gikk og leide ham ved hånden mens hun tok frem de vakreste lekene hans, og bad ham leke seg med dem ute i solveggen.

Selv satt hun seg på dørtrappen for å se på, og mens hun

satt, sovnet hun.

Straks gutten merket han var fri oppsynet, sprang han ned til vannet, og havhestene fulgte.

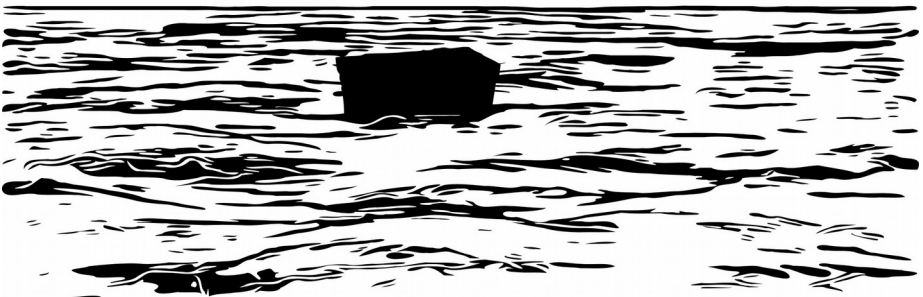
Da moren våknet av blunden og gikk for å hente ham, kom hun akkurat tidsnok til å se begge fuglene bruse fra land. På den ene satt en høy mann med gullkrone på hodet, og den blå fløyelskåpen han bar slepte etter ham i kjølfaret. På den andre satt en liten gutt i skinnende sølvrustning med hvit fjærbusk på hjelmen. Hun dro kjensel på dem begge og ropte dem ved navn og ba dem ta henne med.

Men de red videre utover havet på de underlige hestene sine og så ikke til den kanten hun var.

Det ble tunge dager for henne som gikk igjen på holmen uten annet selskap enn sorgen og savnet. At mannen hennes var en mektig konge forundret henne ikke. Han kunne aldri bli gildere og gjevere for henne enn han alltid hadde vært.

Men at han ville lønne hennes troskap mot ham med å ta gutten fra henne, det hadde hun ikke ventet av ham.

Alle de vakreste lekene og de peneste klærne til barnet tok hun og la ned i den jernbeslåtte kisten og skjøv den ut på havet. Hadde far hans hatt makt til å la kisten flyte i land på holmen, maktet han nok å la den flyte dit han og gutten nå var. Så kunne den lille skatten hennes få se at mor hans ikke hadde glemt ham.

En dag hun lå oppe på brattberget bortenfor jordhytten og trodde hun skulle forgå av lengsel etter mannen og barnet, syntes hun tydelig hun hørte gutten sin skrasle og le slik han hadde for vane når han var i godlaget.

Fortumlet reiste hun seg og så seg omkring, men gutten var ikke der.

Det satt fullt av fugl på berget, og alle stirret på henne; men hun fant ingen trøst i deres selskap, for de minnet henne så alt for mye om gutten og hans lek med dem.

Da skrek en havhest det skarpe skrik hun kjente så godt, og hun banet seg vei tvers gjennom fugleflokken og sprang dit skriket kom fra.

Tett inne ved land satt gutten hennes ridende på den underlige ridehesten sin.

«Far er konge for havfolket, og jeg har med meg en fagleham til deg. Ta den på litt fort, så kan du få bli med til ham du også», ropte han.

Hun lot seg ikke be to ganger, men trakk hammen på og fløy som en vakker blåskarv ved siden av havhesten.

Solen sank, og natten tente stjerner på det mørke himmelhvelvet. Hun så stjernene speile seg i havet, men de var ikke blankere enn morilden som lyste og brant i skumskavlen som fosset om brystet på havhesten sønnen hennes red på.

Hele natten red han, og da det igjen ble dag, kom de til en mur av tett skodde.

«Bak skodden er slottet til far; men angrer du at du har tatt på deg fagleham, skal jeg bli med deg tilbake til holmen og vrenge hammen av deg.»

«Jeg vil være der hvor du og han er», svarte moren og fulgte sønnen inn i skodden.

Men hver midtsommernatt kommer en blåskarv vandrende opp sjøveien på holmen. Den går rundt den nedfalte jordhytten og setter seg på brattberget, strekker seg og slår med vingene mot solen.

Det er konen som ikke kan bli kvitt minnene fra den gang hun var menneske og bodde på holmen.

Ordforklaringer

- **legdsjente:** uforsørget jente som reiser fra gård til gård og får et kort tids opphold.
- **båtstø:** båt plass for en småbåt.
- **flomål:** vannlinjen for middels høyvann.
- **havhest:** fugleart (*fulmarus glacialis*) som minner om måker. Må ikke forvekles med fiskearten sjøhest.
- **morild:** et naturfenomen hvor havet ser ut til å lyse eller skinne, forårsaket av visse typer alger.
- **skavle:** kammen på en bølge som brytes

Eventyr ForAlle.no

Les og hør kjente og ukjent eventyr,
gratis på norsk!

eventyrforalle.no

PATREON | EventyrForAlle

Norsk kunsteventyr av Regine Normann (1867–1939).
(Offentlig eiendom - public domain)

Kilde: [Eventyr, 1925 \(nb.no\)](http://Eventyr, 1925 (nb.no)) (Offentlig eiendom - public domain)

Teksten er redigert av Karl-Robert Rønning.

Dette verket er lisensiert under følgende Creative Commons lisens: Navngivelse-DeLPåSammeVilkår 4.0 Internasjonal. For å se en kopi av denne lisensen, besøk

<http://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/>.

Illustratør: Karl-Robert Rønning

Laget ved hjelp av bilder fra pixabay.com. (Offentlig eiendom - public domain)

Dette verket er lisensiert under følgende Creative Commons lisens: Navngivelse-DeLPåSammeVilkår 4.0 Internasjonal. For å se en kopi av denne lisensen, besøk

<http://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/>.